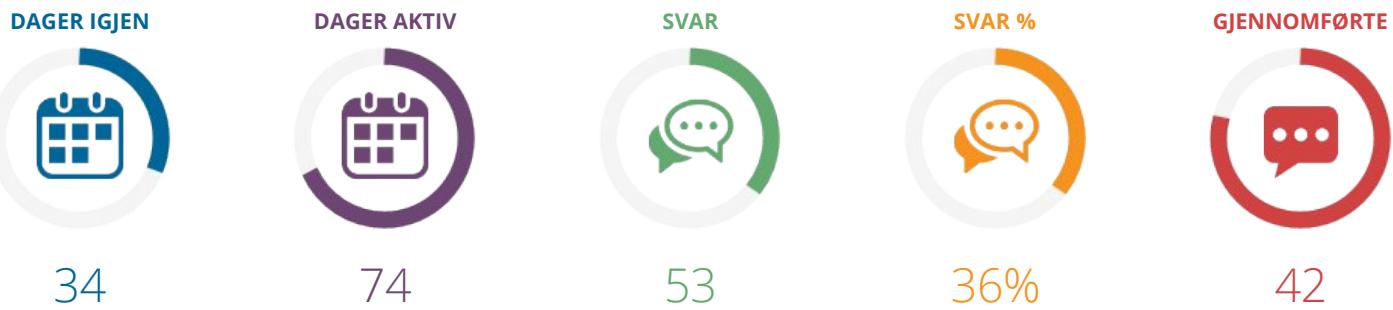
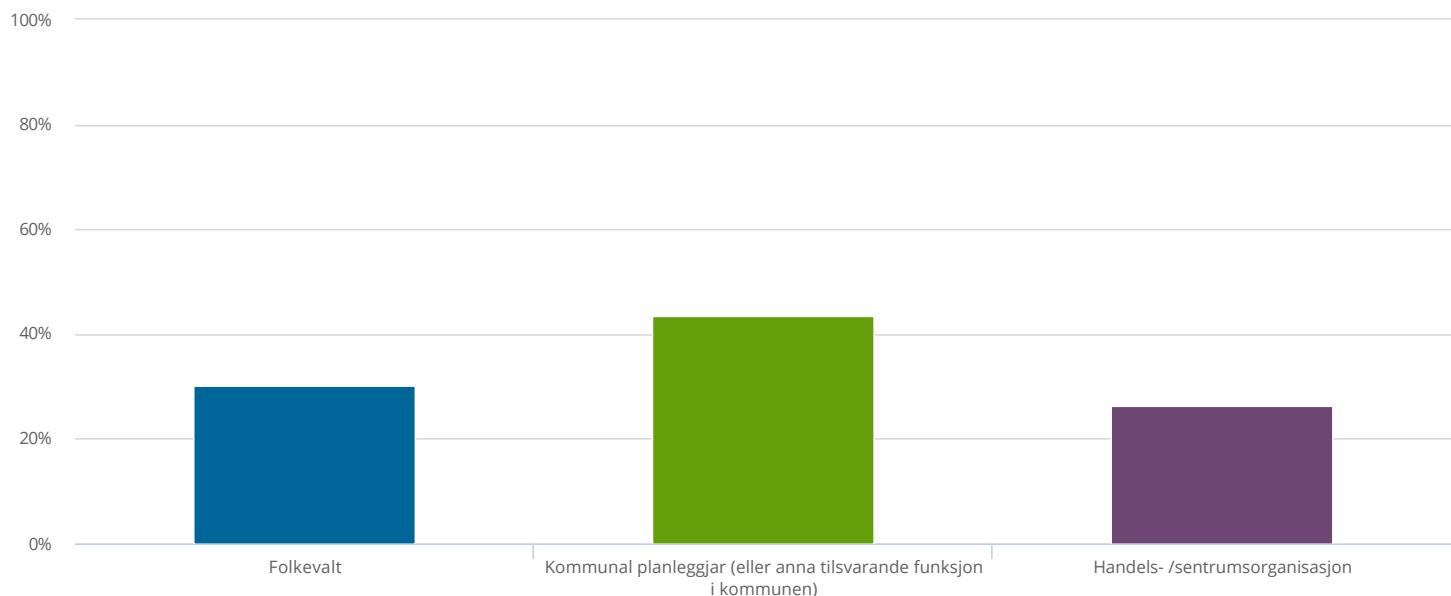

Revisjon av handelsføresegna

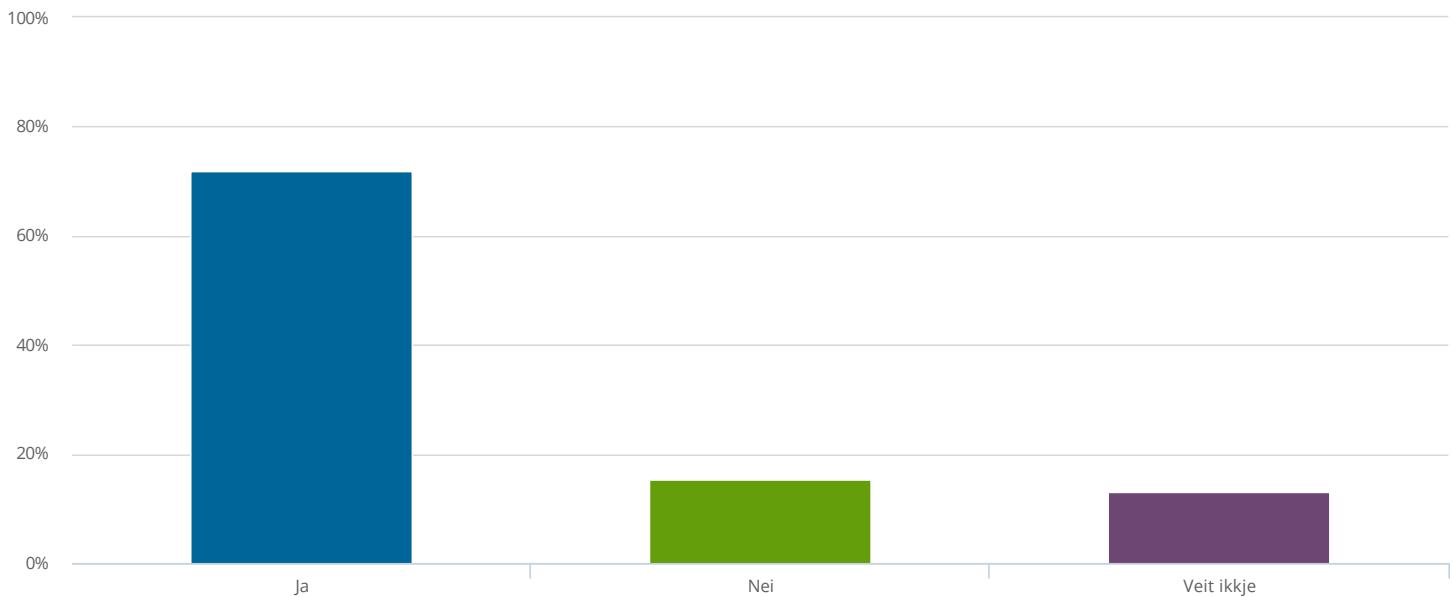

Kva rolle har du i kommunen?

1	Folkevalt	16 (30.19 %)
2	Kommunal planleggjar (eller anna tilsvarende funksjon i kommunen)	23 (43.4 %)
3	Handels- /sentrumsorganisasjon	14 (26.42 %)
Besvarelser		53

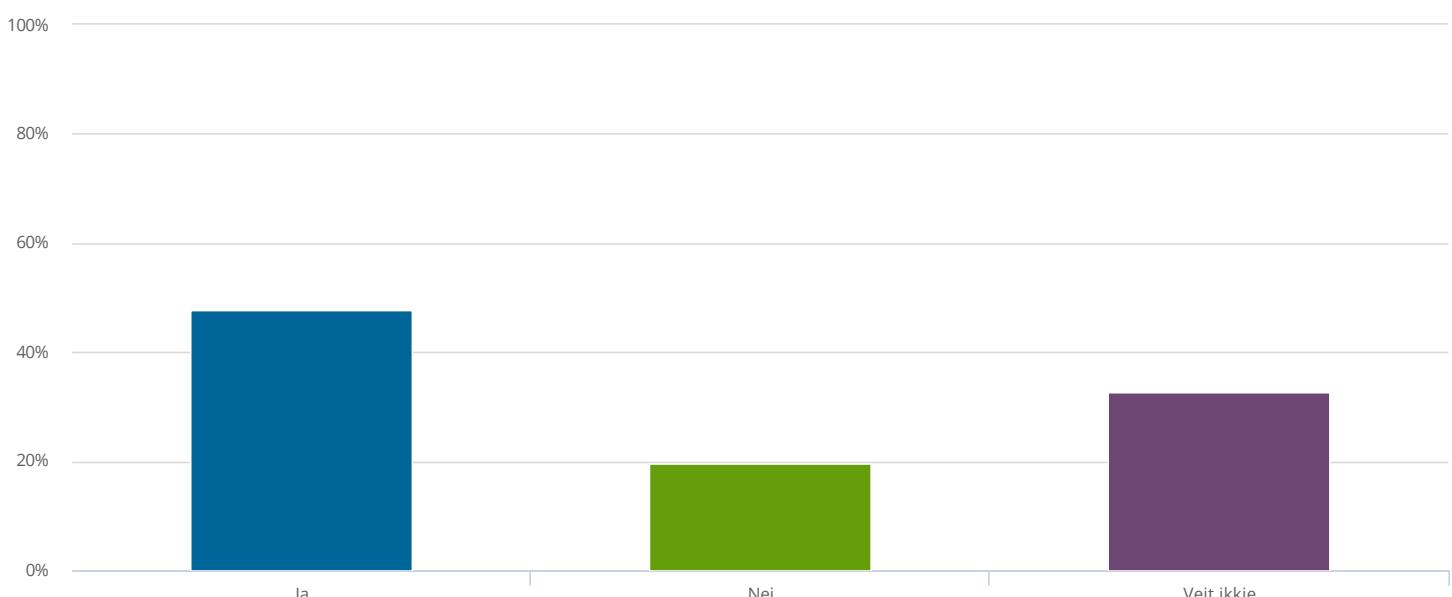
Er handelsføresegna aktuell/relevant for din kommune?

1	Ja	33 (71.74 %)
2	Nei	7 (15.22 %)
3	Veit ikkje	6 (13.04 %)
Besvarelser		46

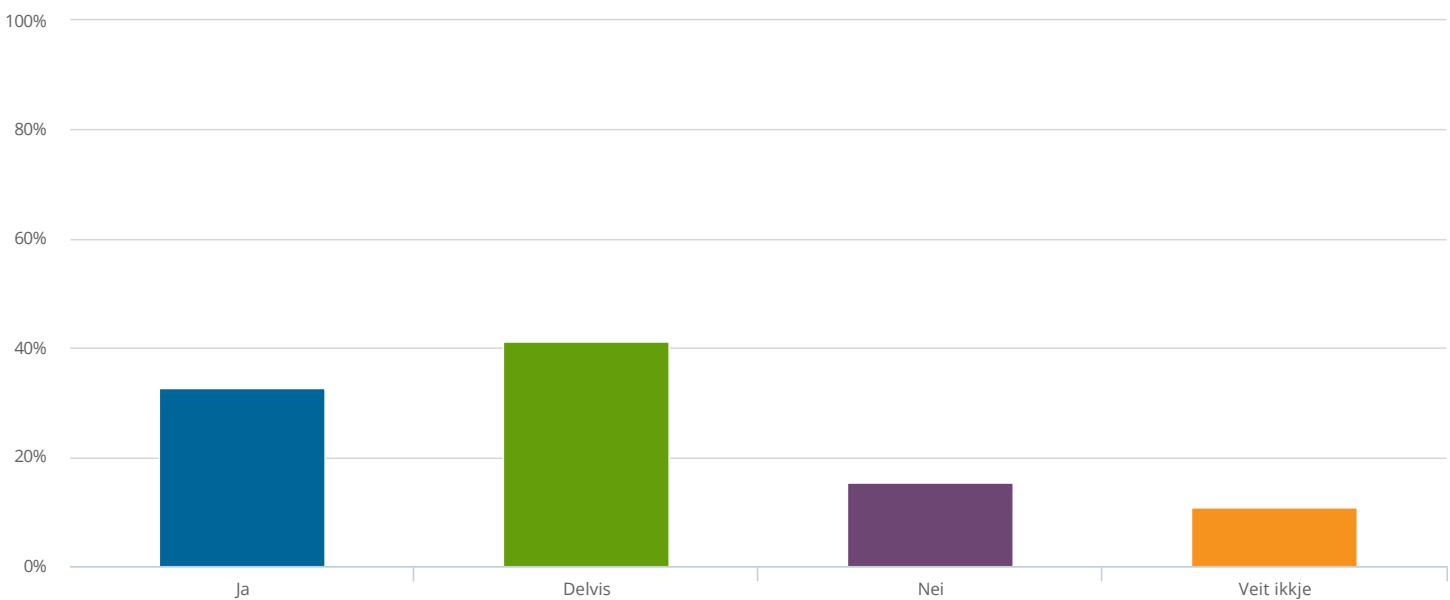
Påverkar dagens handelsføresegns utviklinga i sentrum av tettstadar/bygder i kommunen?

Sentrum er definert som den mest sentrale delen av byen eller tettstaden.

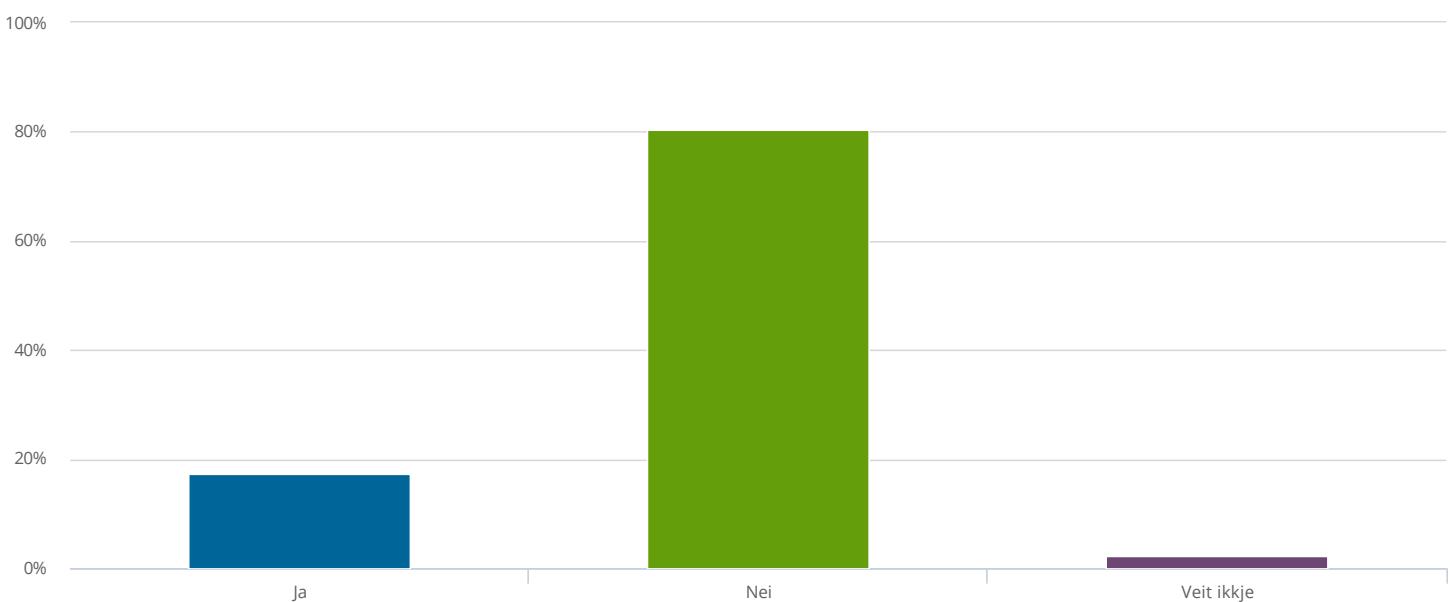
1	Ja	22 (47.83 %)
2	Nei	9 (19.57 %)
3	Veit ikkje	15 (32.61 %)
Besvarelser		46

Er det politisk vilje i kommunen til å styra handelslokalisering?

Er det etablert kjøpesenter eller anna handelsklynge utanfor sentrum av tettstadane/bygdene i din kommune?

Kjøpesenter er forstått som detaljhandel i bygningsmessige einingar og bygningskompleks som vert etablert, drive eller framstår som ei eining.

Dersom ja: Kvar?

Brulandsvellene

Nordfjordeid

Deknepollen

Polljen

Håbakken

Lunde og stokkenes

Brulandsvellene og Ytre Øyrane

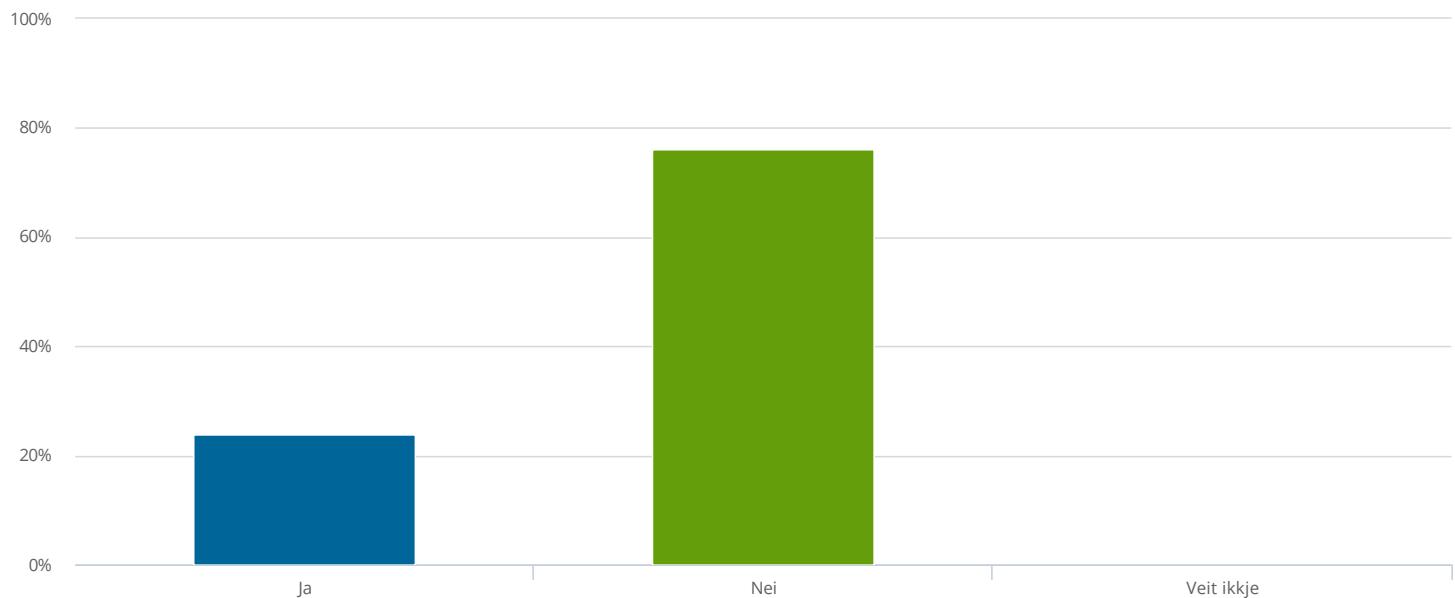
Spar Sande med tilhørende bygg som inneholder butikken Doldersum (barnekles/leiker/interiør)

Dersom ja: I kva kilometer avstand til sentrum?

1	0	4 (44.44 %)	11	11	0 (0 %)	21	21	0 (0 %)
2	2	3 (33.33 %)	12	12	0 (0 %)	22	22	0 (0 %)
3	3	0 (0 %)	13	13	0 (0 %)	23	23	0 (0 %)
4	4	0 (0 %)	14	14	0 (0 %)	24	24	0 (0 %)
5	5	1 (11.11 %)	15	15	0 (0 %)	25	25	0 (0 %)
6	6	0 (0 %)	16	16	0 (0 %)	26	26	0 (0 %)
7	7	1 (11.11 %)	17	17	0 (0 %)	27	27	0 (0 %)
8	8	0 (0 %)	18	18	0 (0 %)	28	28	0 (0 %)
9	9	0 (0 %)	19	19	0 (0 %)	29	29	0 (0 %)
10	10	0 (0 %)	20	20	0 (0 %)	30	30	0 (0 %)
							Gjennomsnitt	2.44
							σ	2
							Besvarelser	9

Dersom ja: Er det ei utfordring i kommunen at handel flyttar ut frå/etablerer seg utanfor sentrum av tettstadane/bygdene?

- 1 Ja
- 2 Nei
- 3 Veit ikkje

Besvarelser

6 (24 %)

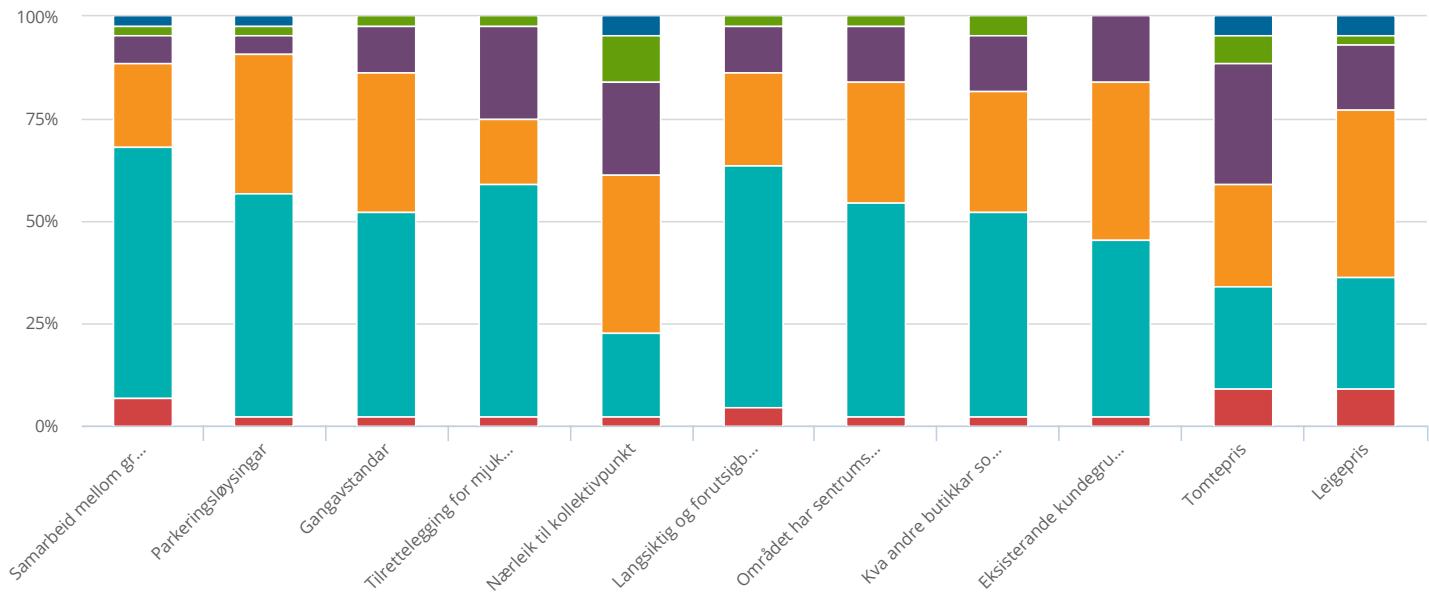
19 (76 %)

0 (0 %)

25

Kor viktig er følgjande punkt når det gjeld å få handelsutvikling i sentrum (og ikkje utanfor)?

Ranger frå 1-5, der 1 er ikkje viktig i det heile og 5 er svært viktig.

	1	2	3	4	5	Veit ikkje	Besvarelser
Samarbeid mellom grunneigarar, handelsinteresser og kommune	1 (2.27 %)	1 (2.27 %)	3 (6.82 %)	9 (20.45 %)	27 (61.36 %)	3 (6.82 %)	44
Parkeringsløysingar	1 (2.27 %)	1 (2.27 %)	2 (4.55 %)	15 (34.09 %)	24 (54.55 %)	1 (2.27 %)	44
Gangavstandar	0 (0 %)	1 (2.27 %)	5 (11.36 %)	15 (34.09 %)	22 (50 %)	1 (2.27 %)	44
Tilrettelegging for mjuk trafikkantars	0 (0 %)	1 (2.27 %)	10 (22.73 %)	7 (15.91 %)	25 (56.82 %)	1 (2.27 %)	44
Nærleik til kollektivpunkt	2 (4.55 %)	5 (11.36 %)	10 (22.73 %)	17 (38.64 %)	9 (20.45 %)	1 (2.27 %)	44
Langsiktig og forutsigbar planlegging gjennom overordna kommunale planar	0 (0 %)	1 (2.27 %)	5 (11.36 %)	10 (22.73 %)	26 (59.09 %)	2 (4.55 %)	44
Området har sentrumspreg og kvalitetar	0 (0 %)	1 (2.27 %)	6 (13.64 %)	13 (29.55 %)	23 (52.27 %)	1 (2.27 %)	44
Kva andre butikkar som ligg i sentrum	0 (0 %)	2 (4.55 %)	6 (13.64 %)	13 (29.55 %)	22 (50 %)	1 (2.27 %)	44
Eksisterande kundegrunnlag	0 (0 %)	0 (0 %)	7 (15.91 %)	17 (38.64 %)	19 (43.18 %)	1 (2.27 %)	44
Tomtepris	2 (4.55 %)	3 (6.82 %)	13 (29.55 %)	11 (25 %)	11 (25 %)	4 (9.09 %)	44
Leigepris	2 (4.55 %)	1 (2.27 %)	7 (15.91 %)	18 (40.91 %)	12 (27.27 %)	4 (9.09 %)	44

Har du andre kommentarar?

Viktig å samle handelsen i ei tid der ein opplever handelslekasje til netthandelen

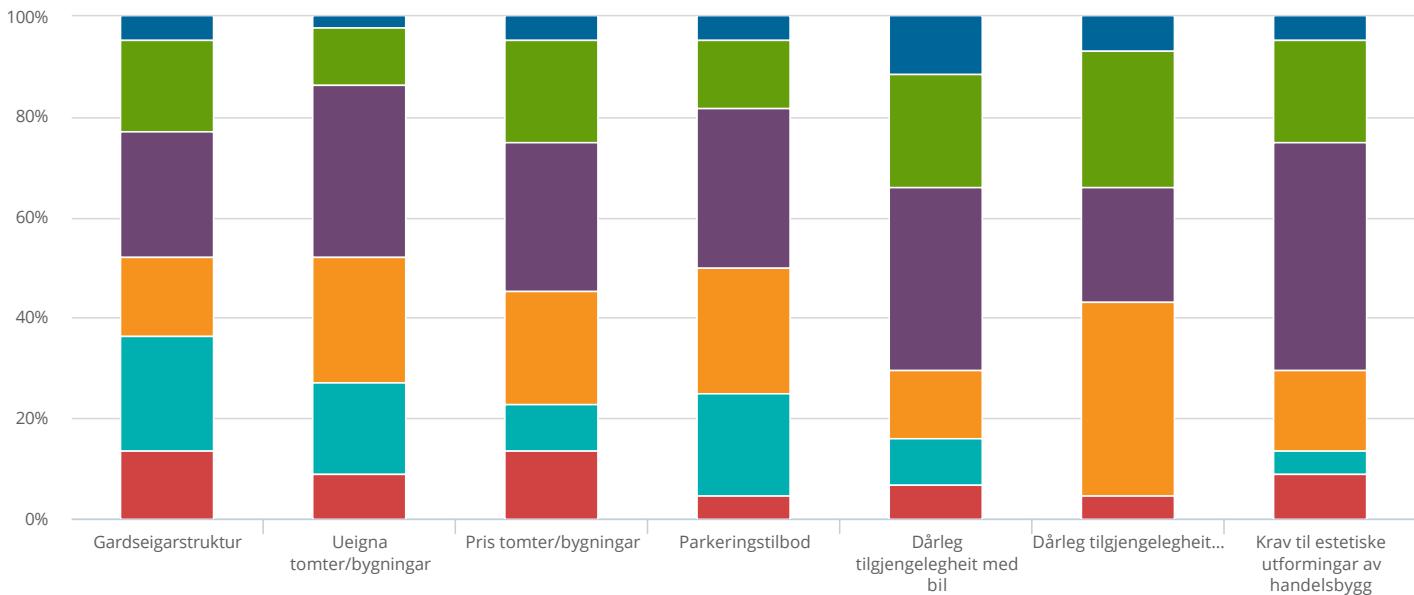
Det er ikkje bærekraftig at kvar tettstad i Sogn og Fjordane skal sloss for å auke handelen. Det er vel strengt tatt heller ikkje bærekraftig å arbeide for å auke handel i det store og heile.

Fremje investeringslyst

Etablering av handel utanfor sentrum har ikkje vore tema i kommunen

Kor utfordrande er følgjande punkt når det gjeld å oppretthalde/auke attraktiviteten for handel i sentrum til ein tettstad?

Ranger får 1-5, der 1 er ikkje utfordrande i det heile og 5 er svært utfordrande.

	1	2	3	4	5	Veit ikkje	Besvarelser
Gardseigarstruktur	2 (4.55 %)	8 (18.18 %)	11 (25 %)	7 (15.91 %)	10 (22.73 %)	6 (13.64 %)	44
Ueigna tomter/bygningar	1 (2.27 %)	5 (11.36 %)	15 (34.09 %)	11 (25 %)	8 (18.18 %)	4 (9.09 %)	44
Pris tomter/bygningar	2 (4.55 %)	9 (20.45 %)	13 (29.55 %)	10 (22.73 %)	4 (9.09 %)	6 (13.64 %)	44
Parkeringsstilbod	2 (4.55 %)	6 (13.64 %)	14 (31.82 %)	11 (25 %)	9 (20.45 %)	2 (4.55 %)	44
Dårlig tilgjengeleighet med bil	5 (11.36 %)	10 (22.73 %)	16 (36.36 %)	6 (13.64 %)	4 (9.09 %)	3 (6.82 %)	44
Dårlig tilgjengeleighet til fots/sykkel/kollektivtilbod	3 (6.82 %)	12 (27.27 %)	10 (22.73 %)	17 (38.64 %)	0 (0 %)	2 (4.55 %)	44
Krav til estetiske utformingar av handelsbygg	2 (4.55 %)	9 (20.45 %)	20 (45.45 %)	7 (15.91 %)	2 (4.55 %)	4 (9.09 %)	44

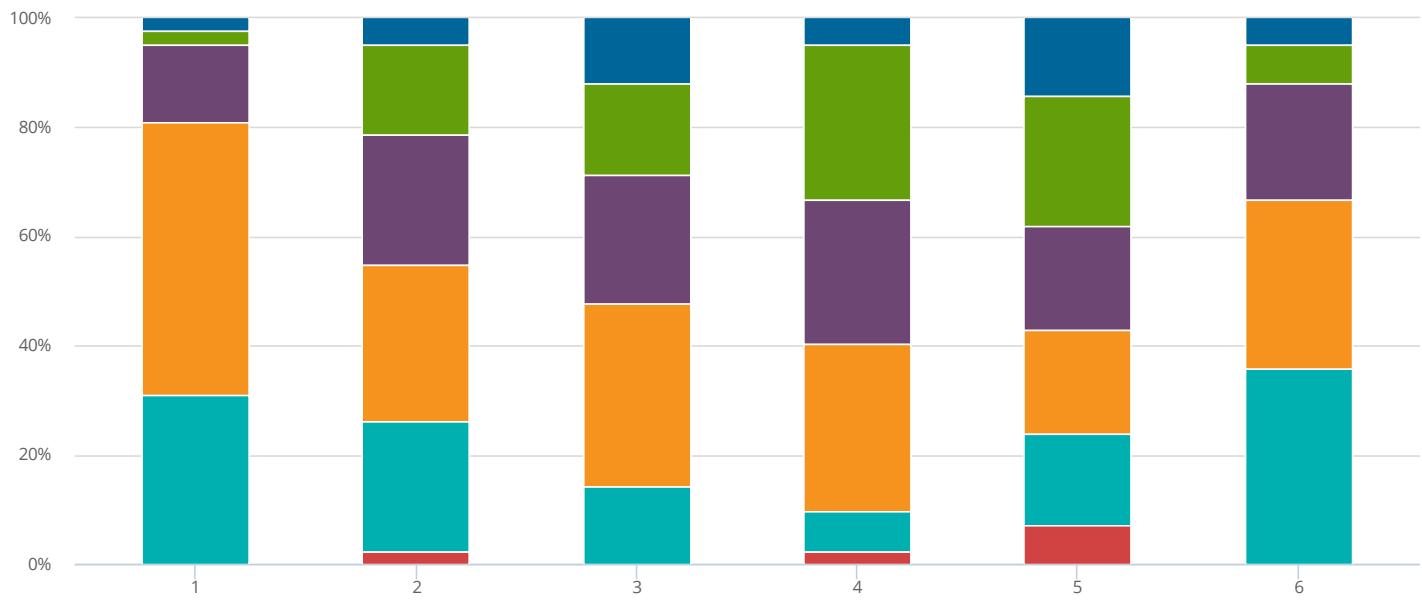
Har du andre kommentarar?

Kommunale planprosessar tek for lang tid. Kommunen set lite krav til seg sjølv utviklar. Også på eigne byggeprosjekt.

I kva grad er du einig i følgande utsegn knytt til innhaldet i ei handelsføresegn?

Ranger frå 1-5, der 1 er ikkje einig i det heile og 5 er svært einig.

Plasskrevjande varer er definert som bilar, båtar, anleggsmaskiner, trevirke og store byggevarer

	1	2	3	4	5	Veit ikkje	Besvarelser
Ei handelsføresegn bør rettleie utviklinga av handel i sentrum	1 (2.38 %)	1 (2.38 %)	6 (14.29 %)	21 (50 %)	13 (30.95 %)	0 (0 %)	42
Ei handelsføresegn bør ha tydelege juridiske føresegner for utvikling av handel	2 (4.76 %)	7 (16.67 %)	10 (23.81 %)	12 (28.57 %)	10 (23.81 %)	1 (2.38 %)	42
Ei handelsføresegn bør ha opne formuleringar med moglekeit til å fritt utvikle handel	5 (11.9 %)	7 (16.67 %)	10 (23.81 %)	14 (33.33 %)	6 (14.29 %)	0 (0 %)	42
Ei handelsføresegn bør tillate plasskrevjande handel innanfor sentrumsavgrensinga	2 (4.76 %)	12 (28.57 %)	11 (26.19 %)	13 (30.95 %)	3 (7.14 %)	1 (2.38 %)	42
Ei handelsføresegn bør regulere tillat maksimumsareal for handelsutvikling utanfor sentrumssområde	6 (14.29 %)	10 (23.81 %)	8 (19.05 %)	8 (19.05 %)	7 (16.67 %)	3 (7.14 %)	42
Ei handelsføresegn bør vera rettleiande for faktorar som kan påverke handelsutviklinga (t.d parkering, gangavstand, utformingar av gater og fasadar)	2 (4.76 %)	3 (7.14 %)	9 (21.43 %)	13 (30.95 %)	15 (35.71 %)	0 (0 %)	42

Har du andre kommentarar?

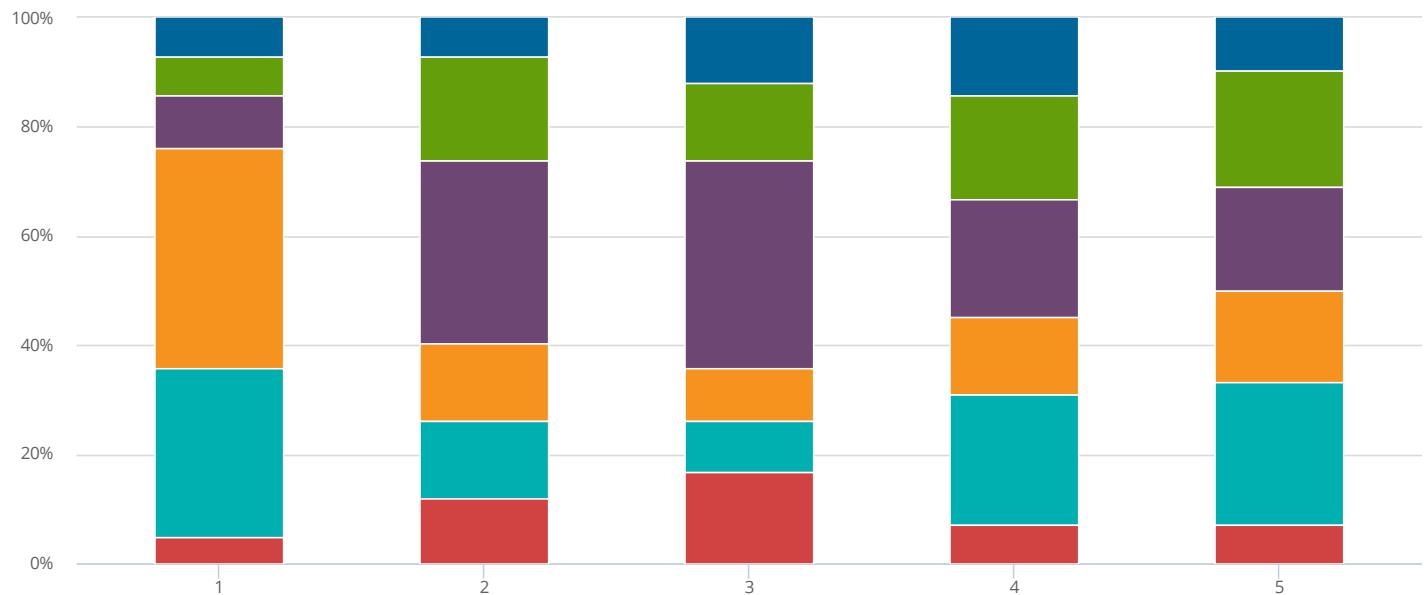
God arealutnytting er særstakt viktig

Vel som viktig som generelle føresegner og sentrumsutvikling er strategisk detaljplanlegging for kvart handelssenter. Det er næringslivet og kundegrunnlaget kombinert med gyldige arealplanar som avgjer om ein stad har potensiale til å vekse. Det er viktig at det offentlege ikkje tek ei større rolle i samfunnsutviklinga enn det er grunnlag for. Det er også store skilnadar mellom by og tettstad/lokalsenter når det gjeld kva som er rett strategi for utvikling. Felles er at fokus på byrom og sentrumskvalitetar må vere førande for utviklinga. Nødvendigheit ved å regulere via konkrete arealgrenser må vurderast, med tanke på om dette er eigna for å løyse distrikta sine eigenlede utfordringar. Som i hovudsak er befolkningssnedgang og manglende tilgang på arbeidskraft.

Kor viktig er følgande verkemiddel i ei god handelsføresegn?

Ranger frå 1-5, der 1 er ikkje viktig i det heile og 5 er svært viktig.

Bransjegliding er at det tidlegare var eit tydelegare skilje mellom detaljhandel og plasskrevjande varer, men at dei fleste butikkar no har større blanding av varer.

	1	2	3	4	5	Veit ikkje	Besvarelser
Definert sentrumsavgrensing	3 (7.14 %)	3 (7.14 %)	4 (9.52 %)	17 (40.48 %)	13 (30.95 %)	2 (4.76 %)	42
Definert arealstorleik på handelsareal	3 (7.14 %)	8 (19.05 %)	14 (33.33 %)	6 (14.29 %)	6 (14.29 %)	5 (11.9 %)	42
Avgrensingar i omfanget av bransjegliding	5 (11.9 %)	6 (14.29 %)	16 (38.1 %)	4 (9.52 %)	4 (9.52 %)	7 (16.67 %)	42
Definering av ulike typar handelskonsept	6 (14.29 %)	8 (19.05 %)	9 (21.43 %)	6 (14.29 %)	10 (23.81 %)	3 (7.14 %)	42
Definering av ulike soner i sentrum, med føringar for innhald/handel i dei ulike sonene	4 (9.52 %)	9 (21.43 %)	8 (19.05 %)	7 (16.67 %)	11 (26.19 %)	3 (7.14 %)	42

Har du andre kommentarar?

Det viktigaste med sentrumsavgrensing er at den er fornuftig. Det er til dømes ikkje tilfellet i Førde.

Erfaringsmessig er alt dette vanskeleg å planstyre.

Handelsføresegna er knytt til seks nasjonale mål.

Kva meiner du er viktig i arbeidet med følgjande mål?

Svar på dei punkta du sjølv ønskjer

Styrke eksisterande by- og tettstadssenter

Bygg kulturhus, kino, samlingsplassar og idrettshallar i bykjernen.

Svært viktig

Handel i sentrum er under press frå mange hold, netthandel har økt presset. Viktig å styre utbygging slik at små sentrum ikkje forvitrer i konkurransen med nybygg utafor bebyggelse.

Det er viktig med urbane kvalitetar for å tiltrekke sen tilflyttarar frå storbyane

Ja

Dette er viktig for at vi skal kunne oppretthalde sterke region- og kommunesenter. Vi må hegne om desentraliserte etableringar, men vi må alltid kunne spørre oss om "kor desentralisert skal vi ha det?". For å kunne oppretthalde ein viss urbanitet MÅ ein bygge innanfrå og ut...

Ikkje nødvendig

Viktig å styrke Dale som BAS senter

Delvis. Og viktig å ta omsyn til omland og differensiert næringsutvikling inlokalsamfunn

Viktig

Ja

Ja, mange funksjonar på lite område

Også styrke tettstadssenter i dei små og mellomstore tettstadane i fylket.

Fortetting av sentrum, redusere arealbruk sikre god infrastruktur ink parkeringsmoglegheiter

Bygge opp under aktørane som gjer det meir attraktivt for folk å velge sentrum.

Stanse spreiing av sentrumsfunksjonar. Analysearbeid.

Fagleg støtte, rettleiing og økonomiske midlar til utvikling av attraktive og berekraftige kommunesenter

Legge til rette for ei utvida "handels- og sørvis" oppleving, bidra til auka attraktivitet

Viktig for bulyst. Generelle overordna føresegner er ikkje nødvendigvis det som er rett verkemiddel for dette.

Ja

Svært viktig

Særskilt viktig - utan ein sterk småby/tettstad "misser" vi identitet og stolheit. Fortetting betre enn spreiing.

Unngå byspreiing og bidra til jordvern

Bygge tettare i sentrum. Ta i bruk jordbruksareal i sentrum og erstatt med nytt areal utanfor sentrumskjernen.

iktig

Bør ta hensyn til jorvern.

Byspreiing fører til større behov for biltrafikk og må begrensast

Handelen har so pass tøff konkurranse med netthandelen, at vi må gjøre det vi kan for å skape miljø for handel - altso samle mest mogleg på ein stad.

Viktig med jordvern

Viktig

Viktig

Ja

Vi må fortette og slutte å bygge ned meir areal.

Også eit viktig element i vårt fylke

God planlegging, fokus på kvalitet og kompakt bygging.

Definere bygrense. Fortetting med bykvalitet. Høg arealutnytting.

Bidrag til fortettingsplan for kommmunesenteret. Kva er potensialet.

Konsentrere publikumsretta aktivitet

Dette er viktig. Avgrensing må setjast ut frå ei vurdering av lokale utfordringar og utviklingsmoglegheiter. Det kan ikkje vere fylket som kan avgjøre kva stadar som skal vekse. Næringslivets satsingsvilje må takast omsyn til.

Nei

Viktig

Viktig

Bidra til miljøvenlege transportval

Tilgang på fleire mindre bussar som går oftare og er billege å bruke. På hydrogen, gass eller elektrisitet.

iktig

tettast mogeleg sentrum med gangavstand til buss og kollektivtransport

Dette er krevjande, privatbilismen er avgjerande

Viktig der ligg til rette for det. Så må set vere fleksible løysinger ut frå lokale tilhøve og storleik

Viktig med gangveg

Ja

Heilt klart eit viktig mål

Restriktiv parkeringspolitikk. Gjere det lettare å velge sykkel/gå: Bygge betre gang/sykkelvegar, overbygde sykkelparkeringar, tenke nytt om ting som gjer det meir attraktivt å sykle/gå.

Legge til rette for eit sterkt kollektivknypunkt. Betre kollektivtilbodet mellom kommunesenter og stadene rundt senteret.

Finansiere og få på plass eit kollektivtilbod som fungerer og er eit reelt alternativ til privatbillisme. Kompetansebygging - konkretisere løysingar som er muleg å få til i ein typisk distriktskommune med spreidt busetnad

Meir fokus på tilgjengelege/funksjonell infrastruktur for gåande/syklande

Viktig, men også krevjande utanfor store byar og tettstadar. Konkrete prosjekt der kommunar deltar direkte er viktig. Tenkjer då prosjekt som omhandlar både strategiplanar og konkrete tiltak t.d. elsyklar, elbilar, digital infrastruktur m.m.

Ja

Viktig

Viktig

Viktig - brukar då meir tid i byen!

Betre tilgjenge for dei som ikkje disponerer bil

Tilgang på fleire mindre bussar som går oftare og er billege å bruke. På hydrogen, gass eller elektrisitet.

iktig

Økende tall eldre og enpersons-hushold øker behovet for sterke sentrum med tilbod der folk bor.

Ja

Gjere handelen tilgjengeleg innanfor rimeleg gangavstand til bustadar. Men i dei tilfella ein byggjer opp bustadfelts utanfor sentrum, må ein for all del ikkje følgje etter med handel. Det kan fungere i større byar, men ikkje i rurale strøk.

Viktig for utkantane å kunne nytte tilbod i kommunesenteret

Ja

Viktig

iktig

Alle planar må sikre tilgjenge for mjuke trafikkantar. Gode kollektivløysingar - førarlause bussar og "hent meg".

Meir midlar til gang- og sykkelvegar.

Innovative løysingar for kollektiv transport. Elsykkel-satsing.

Ja

Viktig

Viktig!

Viktig - betre rutetilbod bybuss.

Avgrense mengda klimagassutslepp

iktig

Ta dei store grepa i og rundt store byar og tettstadar.

Til ein viss grad

Viktig

Ladebilstasjonar og infrastruktur elles må inn i planlegginga.

Kompetansebygging - kreyjande å finne godt system for å måle reduksjon.

Kartlegging dernest tiltak.

Nei

Viktig

Viktig!

Sterkare regional samordning

mindre viktig

Viktig med felles regelsett.

I rurale strøk er ein heilt avhengig av sterke regionsenter, som får moglegheit til å vekse.

Utfordrande, men viktig

Ikkje på bekostning av lokal tilpassing

Viktig

Betre fylkeskommunal deltaking. Bygdeby-pakke - TØI (Bø i Telemark) Sterkare satsing på Førde som fylkessenter. Slutte med at alle må få likt/litt - ostehøvel-tankesett

Samarbeid basert på styrkene til dei ulike tettstadane.

Klyngjer og anna former for samarbeid?. T.d. eige forum for planleggjarar?.

Nei

mindre viktig

F.eks vil meir samordna bussruter for bygdene mellom Florø-Førde gi vinn-vinn for begge byar.

Har du nokre andre kommentarar?

Føresegner for handel og lokalisering av kjøpesentra tek i dag lite omsyn til bransjeglidning mellom detaljhandel og plasskrevjande varer. Den alminnelege innbyggjar og folkevalde har få føresetnader for å skilje mellom desse begrepa slik dei er framstilt i føresegnehene i dag. Dei forheld seg i stor grad til storleik på handelsarea, eventuell trafikkauke tiltaket medfører, og om tiltaket ligg i eit område avsett til næring i plan.

Overetablering og netthandel innafor de fleste bransjer vil auke butikkdøden. Viktig at det er overordna styring på hvor etablering skjer.

Eit viktig og spennande prosjekt

Positivt med spørjeundersøking og kartlegging.

Spørjeundersøkinga har begrensa relevans for Lærdal, då me ikkje har serleg handel utanfor sentrum, og ingen kjøpesenter.